

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

**Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία
Β΄ Λυκείου**

**Θεματική ενότητα:
«Τραγωδία: κοινωνικός θεσμός»**

**Τίτλος:
«Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας: Διερευνώντας τα τοπία της Αρχαίας Ελληνικής Ιστοριογραφίας»**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Συγγραφή: ΚΟΣΜΑΣ ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ

Εφαρμογή: ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΛΚΑΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2013

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων, Πολιτισμού
& Αθλητισμού

MIS: 296579 – Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες
Β' Λυκείου «Διερευνώντας τα τοπία της Αρχαίας Ελληνικής Ιστοριογραφίας: Η
Αρχαία Αγορά της Αθήνας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων, Πολιτισμού
& Αθλητισμού

MIS: 296579 – Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες
Β' Λυκείου «Διερευνώντας τα τοπία της Αρχαίας Ελληνικής Ιστοριογραφίας: Η
Αρχαία Αγορά της Αθήνας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας,

Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας: Διερευνώντας τα τοπία της Αρχαίας Ελληνικής Ιστοριογραφίας.

Εφαρμογή σεναρίου

Λάμπρος Πόλκας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δημιουργία σεναρίου

Κοσμάς Τουλούμης

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τάξη

Β΄ Λυκείου

Χρονολογία

Από 13-03-2013 έως 05-04-2013

Σχολική μονάδα

1^ο Πρότυπο Πειραματικό Γενικό Λύκειο Αθηνών, «Γεννάδειο».

Διδακτική / θεματική ενότητα

Σοφοκλέους, «Αντιγόνη». Επίμετρο. Κείμενα. «Τραγωδία: κοινωνικός θεσμός».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία [Λύκειο],

Ιστορία,

Νεοελληνική Γλώσσα.

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα:

Εικαστικά,

Ιστορία της Τέχνης,

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή,

Πληροφορική,

Πολιτική και Δίκαιο.

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης:

Εκπαιδευτικές εκδρομές,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ερευνητικές εργασίες – Project,

Πολιτιστικά προγράμματα.

Χρονική διάρκεια

± Οκτώ (8) διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος.

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής..

Εκτός σχολείου: αρχαιολογικός χώρος της Αρχαίας Αγοράς (ευρύτερη περιοχή του σχολείου).

II. Εικονικός χώρος: Wiki, ιστολόγιο του μαθήματος, διαδικτυακοί τόποι διαχείρισης και δημοσίευσης εικονιστικού υλικού.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει:

- Να γνωρίζει επαρκώς τον φυσικό χώρο της Αρχαίας Αγοράς με τα μνημεία της.
- Να είναι σε θέση να διαχειρίζεται αξιόπιστες, ψηφιακές και έντυπες, πηγές που αναφέρονται στον χώρο της Αρχαίας Αγοράς και τα κτίσματά της.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να έχει δημιουργήσει Wiki και ιστολόγιο του μαθήματος και να γνωρίζει πλήρως τη λειτουργία τους.
- Να γνωρίζει είδη και τρόπους λειτουργίας ελεύθερων διαδικτυακών λογισμικών επεξεργασίας και δημοσίευσης εικονιστικού υλικού.
- Να διαθέτει γνώσεις και εμπειρία στην εξ επαφής και εξ αποστάσεως συνεργασία με τους μαθητές που δουλεύουν σε ομάδες.

Οι μαθητές θα πρέπει:

- Να διαθέτουν συσκευές λήψης φωτογραφιών.
- Να είναι σε θέση να επεξεργάζονται το περιεχόμενό τους, αξιοποιώντας εργαλεία του υπολογιστή τους, καθώς επίσης ελεύθερους διαδικτυακούς τόπους επεξεργασίας και δημοσίευσης εικονιστικού υλικού.
- Να μπορούν να διαχειρίζονται το υλικό τους (εικόνες και κείμενα) σε Wiki και ιστολόγιο.
- Να διαθέτουν προηγούμενη εμπειρία στην εξ επαφής και εξ αποστάσεως συνεργασία και επικοινωνία.

Τεχνολογική υποδομή:

Εργαστήριο πληροφορικής: ένας κεντρικός εξυπηρετητής (server), με τον οποίο συνδέονται, μέσω τοπικού δικτύου (LAN), πέντε υπολογιστικοί σταθμοί εργασίας των ομάδων των μαθητών με πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Στο σπίτι οι μαθητές εργάστηκαν σε προσωπικούς υπολογιστές με πρόσβαση στο διαδίκτυο. Η εφαρμογή του προκείμενου σεναρίου προϋποθέτει επίσης ότι:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Δάσκαλος και μαθητές έχουν την εμπειρία και προθυμία να συνεργάζονται σε συμπληρωματικές, προς το διδασκόμενο μάθημα, γνωστικές περιοχές, οι οποίες μπορεί να βρίσκονται ακόμη και εκτός της κύριας διδασκόμενης ύλης.
- Έχουν προηγούμενη εμπειρία και συμφωνημένη ετοιμότητα να αναλαμβάνουν μικρο-δράσεις, ενόψει της ενίσχυσης της πολιτισμικής τους αυτομόρφωσης και της γενικότερης παιδείας τους.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κοσμάς Τουλούμης: παραδειγματικό διαθεματικό σενάριο «Διερευνώντας τα τοπία της Αρχαίας Ελληνικής Ιστοριογραφίας: Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι: Ξενοφών «Ελληνικά», Α΄ Λυκείου.

Το σενάριο αντλεί

Υλικό, επιμέρους προτάσεις, ιδέες και δραστηριότητες από το παραδειγματικό διαθεματικό σενάριο του Κοσμά Τουλούμη «Διερευνώντας τα τοπία της Αρχαίας Ελληνικής Ιστοριογραφίας: Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας». Στην εφαρμογή του ωστόσο το συνταγμένο σενάριο έχει τροποποιηθεί στα επόμενα σημεία:

Εφαρμόστηκε στη Β΄ Λυκείου και όχι στην Α΄. Αφορμήθηκε έτσι από αναγνώσεις, συμβολισμούς και προεκτάσεις της διδασκαλίας ενός αρχαιοελληνικού κειμενικού είδους όχι ιστορικού (τα «Ελληνικά» του Ξενοφώντα), αλλά θεατρικού (της τραγωδίας «Αντιγόνη» του

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σοφοκλή). Η σύνδεση, παρά ταύτα, της διδακτικής αφορμής του συνταγμένου σεναρίου με «τη δίκη του Θηραμένη στο Βουλευτήριο και την τελική του διαπόμπευση μέσα στην Αγορά της Αθήνας» (σ. 3) επικοινωνεί με την αντίστοιχη του προκείμενου εφαρμοσμένου «η τραγωδία ως κοινωνικό γεγονός», αφού: και τα δύο σενάρια εξακτινώνουν, αν και από διαφορετικές αφετηρίες, το μάθημα στον ίδιο μνημειακό χώρο αντιμετωπίζοντάς τον «ως έκφραση κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και θρησκευτικής δράσης και ως φορέα ανάλογων συμβολικών μηνυμάτων» (βλ. σ. 2 του συνταγμένου σεναρίου).

Εντάχθηκε, επιπρόσθετα, στο πλαίσιο μιας εκπαιδευτικής επίσκεψης των μαθητών με τον εκπαιδευτικό στον χώρο της Αρχαίας Αγοράς. Ως προς το σημείο αυτό, το προκείμενο σενάριο εφαρμόζει την ενδεχόμενη επέκταση στην οποία αναφέρεται το συνταγμένο (σ. 8): «Το σενάριο θα εμπλουτιζόταν σημαντικά, αν υπήρχε η δυνατότητα να επισκεφτούν όλοι οι μαθητές τους χώρους, αφού έχουν ασχοληθεί με τις αποστολές των ομάδων της Α΄ Φάσης διδασκαλίας, να τους φωτογραφίσουν με τη δική τους ματιά και να εντάξουν οργανικά τις φωτογραφίες τους στις αποστολές».

Επίσης, με την επιτόπια περιήγηση των μαθητών στην Αρχαία Αγορά αντιμετωπίστηκε το πρόβλημα που επισημαίνεται στο συνταγμένο σενάριο (σ. 8): «Ένα πιθανό πρόβλημα στην εφαρμογή του παρόντος σεναρίου μπορεί να αποτελέσει το γεγονός ότι οι μαθητές/ μαθήτριες που ζουν εκτός Αθηνών δεν έχουν κάποια βιωματική σχέση με το χώρο της Αρχαίας Αγοράς, αφού, ίσως, δεν τον έχουν επισκεφτεί ποτέ».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το προκείμενο επίσης εφαρμοσμένο σενάριο, σε σχέση με το συνταγμένο, τροποποιεί την πορεία εργασίας των μαθητών, δίνοντας έμφαση στη συνεργασία τους στο Wiki και στη συνεπεξεργασία του, εικονιστικού κυρίως, υλικού στα διαδικτυακά λευκώματα. Η δημοσίευση πάντως του έργου των ομάδων έγινε, όπως προτείνεται στο συνταγμένο, στο ιστολόγιο του μαθήματος. Στο συνταγμένο σενάριο δίνεται έμφαση στη συγκέντρωση υλικού αποκλειστικά από το διαδίκτυο, μέσω κυρίως των διαδικτυακών πόρων των έντυπων [Φύλλων Εργασίας](#), και τη συνεπεξεργασία του «με χρήση του διαδραστικού πίνακα» (σ. 3), ο οποίος στο σχολείο μου δεν υπάρχει.

Εξάλλου, το προκείμενο εφαρμοσμένο σενάριο, σε σχέση προς το συνταγμένο, επεκτείνεται ως προς τη διδακτική πορεία, καθώς όχι μόνο αυξάνει τον χρόνο της (± 8 διδακτικές ώρες), που στο συνταγμένο ορίζονται σε δύο δίωρα, αλλά εκθέτει λεπτομερειακά και τις δεκαέξι (16) δραστηριότητες σε τέσσερις (4) φάσεις, που στο συνταγμένο είναι δύο.

Τροποποιήσεις, τέλος, έγιναν αναγκαστικά και στο κεφάλαιο της αξιολόγησης. Στο συνταγμένο σενάριο (σ. 7-8) συστήνεται η αυτοαξιολόγηση (από τους ίδιους τους μαθητές) και η αξιολόγηση (από τον εκπαιδευτικό) όσον αφορά γνώσεις-μεταγνώσεις και διαδικασίες μάθησης. Στο εφαρμοσμένο η αυτοαξιολόγηση άλλαξε σε ετεροαξιολόγηση (προφορική από τους μαθητές), ενώ τηρήθηκε η τελική αξιολόγηση (από τον εκπαιδευτικό), με παραλλαγμένα ωστόσο τα κριτήρια των γνώσεων και της διαδικασίας μάθησης, που ταίριαζαν στις διαφορετικές εργασίες των μαθητών.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές γνώρισαν πρώτα, με επιτόπια περιήγηση, την Αγορά της αρχαίας Αθήνας ως τοπίο, αλλά και ως χώρο στον οποίο συναιρούνται μηνύματα και συμβολισμοί της αθηναϊκής πολιτείας και της ιδεολογίας της. Χωρισμένοι σε ομάδες κατέγραψαν σχόλια για αντιπροσωπευτικά μνημεία του χώρου της Αρχαίας Αγοράς και αποτύπωσαν εικονιστικά στιγμιότυπά τους με φωτογραφικά μέσα που διέθεταν. Στη συνέχεια, συνέταξαν και συνεπεξεργάστηκαν το υλικό τους, έντυπο και ψηφιακό (μικροκείμενα και φωτογραφίες), στο Wiki του μαθήματος. Τέλος, ανάρτησαν τις φωτογραφίες τους σε διαδικτυακά περιβάλλοντα επεξεργασίας και δημοσίευσης εικονιστικού υλικού, τις οποίες στη συνέχεια δημοσίευσαν, συνοδευόμενες από τα μικροκείμενά τους, στο ιστολόγιο του μαθήματος. Προέκυψε έτσι μια ψηφιακή παρουσίαση ή ένας οδηγός των αντιπροσωπευτικών μνημείων της Αρχαίας Αγοράς.

Στο πλαίσιο αυτό οι ομάδες, όπως και στο συνταγμένο, προσέγγισαν τα μνημεία της Αρχαίας Αγοράς ανάλογα με το τι συμβολίζουν και τα μηνύματα που μεταφέρουν σε δημόσιο πολιτικό, θρησκευτικό και οικονομικό επίπεδο. Οι παραπάνω συμβολισμοί και μηνύματα συνδέθηκαν με την ιστορική εξέλιξη της Αγοράς και μεταφέρθηκαν στο σήμερα με τη διερεύνηση του τι μπορεί να σημαίνει η Αρχαία Αγορά της Αθήνας στη σημερινή εποχή.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο συνταγμένο σενάριο αναφέρεται ότι «η αγορά είναι μια λέξη με την οποία οι σύγχρονοι έφηβοι είναι πάρα πολύ εξοικειωμένοι. Σήμερα, βέβαια, η λέξη είναι συνυφασμένη με την οικονομία και την καταναλωτική κοινωνία. Τι συνέβαινε όμως στην αρχαιότητα; Η αγορά της αρχαίας Αθήνας (Νίκου & Ανανιάδης: 1994, Camp 2003, 2004) θα είναι ο οδηγός μας. Η γνωριμία με τον πυρήνα μιας αρχαίας ελληνικής πόλης-κράτους, πιο συγκεκριμένα με το χώρο όπου εκτυλίχτηκαν σημαντικές λειτουργίες της αρχαίας αθηναϊκής δημοκρατίας, την Αγορά, αλλά και η πολιτισμική ευαισθητοποίηση μέσα από τη σύγχρονη νοηματοδότηση και διαχείριση ανάλογων χώρων του παρελθόντος αποτελεί το σκοπό της όλης προσέγγισης».

Η προηγούμενη θέση του συνταγμένου τηρείται στο εφαρμοσμένο. Η σύνδεση τώρα της περιήγησης στην Αρχαία Αγορά στο πλαίσιο της διδασκαλίας ενός θεατρικού κειμένου δεν είναι πρόφαση, στον βαθμό που το αρχαιοελληνικό θέατρο, η τραγωδία ειδικότερα, συνδέθηκε από την αφετηριακή της αιχμή μέχρι τη σταδιακή της ωρίμανση τα κλασικά χρόνια, με θρησκευτικά, πολιτικά και κοινωνικά υποκείμενα, δρώμενα, λειτουργίες και θεσμούς της αθηναϊκής δημοκρατίας και μέσα στην Αρχαία Αγορά. Πληροφορίες σχετικές είχαν ακούσει οι μαθητές στη διδασκαλία της «Αντιγόνης» και τις επιβεβαίωσαν κατά την περιήγησή τους. Η διεπιδραστική σχέση, εξάλλου, της τραγωδίας με βασικές κοινωνικές, πολιτικές και θρησκευτικές συνιστώσες της αθηναϊκής δημοκρατίας, οι οποίες φιλοξενήθηκαν στον χώρο της Αρχαίας Αγοράς, είναι ισχυρές. Σύμφωνα με την παράδοση, οι θεατρικές παραστάσεις άρχισαν στη λεγόμενη Ορχήστρα της Αρχαίας Αγοράς και μεταφέρθηκαν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

στο θέατρο του Διονύσου, όταν τα σαθρά από την πολυκαιρία ξύλινα ίκρια της κατέρρευσαν (Pickard-Cambridge 1946: 11-15, Παπαχατζής 1974: 295). Η λειτουργία, γενικότερα, του αρχαιοελληνικού θεάτρου και ως «πολιτικού θεσμού» έχει επισημανθεί από πολλούς κριτικούς – εκτενής βιβλιογραφία στον Wiles (1997: 21). Ενδεικτικά ο Ν. Χουρμουζιάδης (2010: 129) επισημαίνει τα εξής:

«Παραπλανητικά θα χαρακτηρίζονταν οι θεατρικές παραστάσεις στην κλασική Αθήνα ως «καλλιτεχνικό» γεγονός, ενώ ουσιαστικά επρόκειτο για πολύ πιο σύνθετη εκδήλωση κοινωνικο-πολιτικών στόχων, η οποία, με τη βαθμιαία «κοσμικοποίησή» της, προσέλαβε σημασία ανάλογη με τη λειτουργία της Βουλής ή της Ηλιαίας (οι υπογραμμίσεις δικές μου). Δεν αποτελεί, εξάλλου, σύμπτωση η ανάθεση της οργάνωσης και εποπτείας τους, μέσα σε ένα πλαίσιο πολλών άλλων παράπλευρων δραστηριοτήτων, όχι στον Άρχοντα Βασιλέα, αρμόδιο του θρησκευτικού περιεχομένου δημόσιων εκδηλώσεων αλλά στον Επώνυμον Άρχοντα, τον αξιωματούχο με απόλυτα και αποκλειστικά πολιτικές ευθύνες, ο οποίος εξάλλου χαρακτήριζε με το όνομά του το έτος της θητείας του, οπότε έτσι προσδιοριζόταν αυτό που αποκαλούμε «χρονολογία».

Εξάλλου, η γλώσσα της τραγωδίας είναι άμεσα συνυφασμένη με τις εννοιολογικές πολυσημίες μέσα στις οποίες αγωνιζόταν να διαμορφωθεί μια νέα πολιτική γλώσσα σε χώρους όπως η Βουλή, η Εκκλησία και τα Δικαστήρια. Ως εκ τούτου, ως πολιτικός θεσμός η τραγωδία δεν εξαντλείται σε ένα από «αντανακλαστικό» επίπεδο, αφού η θεματική και η προβληματική της ήταν, παρά τον παραδοσιακό της μύθο, προσανατολισμένες στο σύγχρονο γίνεσθαι (Χουρμουζιάδης 2010: 132).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Οι μαθητές περιηγήθηκαν, λοιπόν, στην Αρχαία Αγορά, αναζητώντας εικονιστικό και κειμενικό υλικό για το πώς ο χώρος αυτός διατηρείται σήμερα και πρότειναν τρόπους προβολής-παρουσίασης προς τους συνομηλίκους τους αλλά και το ευρύτερο κοινό. Συνέβαλε σε αυτό (σύμφωνα και με τα δεδομένα του συνταγμένου σεναρίου), πρώτα, η επιτόπια περιήγηση και συγκέντρωση υλικού και, στη συνέχεια, η ύπαρξη στα [Φύλλα Εργασίας](#) των μαθητών ικανού αριθμού ψηφιακών πόρων, δημιουργημένων από έγκυρους φορείς, όπως η Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών που είναι επιφορτισμένη με την αρχαιολογική έρευνα της Αρχαίας Αγοράς, ή το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. Η πρόκληση, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ήταν η δημιουργία ενός τελικού προϊόντος το οποίο να μην αντιγράφει πληροφορίες και πόρους από το διαδίκτυο, αλλά να εκφράζει τους συγκεκριμένους μαθητές και να διέπεται από, σχετική τουλάχιστον, πρωτοτυπία.

Τόσο το συνταγμένο όσο και το εφαρμοσμένο αποτελούν διαθεματική πρόταση διδασκαλίας, η οποία βασίζεται στη διδασκαλία σε ομάδες και υλοποιείται με την εφαρμογή της λογικής του *Μαθησιακού Σχεδιασμού* (“Design”), όπως αυτός εννοείται από την προσέγγιση των *πολυγραμματισμών* και της *πολυτροπικότητας στην επικοινωνία* (Cope & Kalantzis 2000, Kalantzis & Cope 2008, Kress & van Leeuwen 2001). Ο ρόλος του καθηγητή κατά τη διαδικασία του *Σχεδιασμού* είναι υποβοηθητικός και εμπνευστικός στο πλαίσιο της *ζώνης της επικείμενης ανάπτυξης* (Vygotsky 1978). Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες, ανέλαβαν διαφορετικούς ρόλους, διερεύνησαν και ανακάλυψαν τη γνώση σε ανοιχτά περιβάλλοντα μάθησης, ενώ διαμόρφωσαν ένα τελικό προϊόν που, ως νέος ψηφιακός πόρος, αναρτήθηκε στο διαδίκτυο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τους όρους του συνταγμένου σεναρίου κινούμαστε περισσότερο στον *χώρο της άορατης παιδαγωγικής πρακτικής* (= έμφαση στην πρωτοβουλία των μαθητών, στο διαφορετικό ρόλο των διδασκόντων) παρά της *ορατής παιδαγωγικής πρακτικής* (= έμφαση στη μετάδοση της γνώσης και στις ασκήσεις) (Κουτσογιάννης & Αλεξίου 2012: 15-16).

Η διαθεματική αξία του συγκεκριμένου σεναρίου (τόσο στη σύνταξη όσο και στην εφαρμογή του) έγκειται στο ότι ανέδειξε τη σημασία του χώρου και του τοπίου, ως εννοιών που συμπεριλαμβάνουν κοινωνικές, οικονομικές, θρησκευτικές και πολιτικές διαστάσεις. Οι μαθητές προσέγγισαν έτσι τον χώρο και το τοπίο που αναφέρονται στα αρχαία κείμενα των μαθημάτων τους, την αθηναϊκή Αγορά της κλασικής εποχής, στην προκειμένη περίπτωση, καθώς και τη σύγχρονη πολιτιστική διαχείρισή της μέσα από την αρχαιολογική ανάδειξή της, ως πράξη, έντονων νοηματοδοτήσεων και συμβολισμών που αποτυπώνονται ποικιλότροπα, αλλά και πολυτροπικά στον χώρο τόσο στο παρελθόν όσο και στο παρόν (για την πολυτροπικότητα των αρχαίων πραγμάτων, βλ. Τουλούμης, 2011).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Στο εφαρμοσμένο σενάριο τηρήθηκαν οι επόμενοι στόχοι που αναφέρονται στο συνταγμένο:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να γνωρίσουν οι μαθητές την Αγορά της κλασικής Αθήνας ως χώρο όπου αποτυπώνονται όλες οι διαστάσεις (διοικητική, πολιτική, πολιτισμική, οικονομική, θρησκευτική, κοινωνική) της αρχαίας αθηναϊκής δημοκρατίας.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να συνδέσουν τις, γενικές ή ειδικές, πληροφορίες/γνώσεις που έχουν, όσον αφορά τον χώρο της Αρχαίας Αγοράς, είτε από την προσωπική τους εμπειρία είτε από τα αρχαιογνωστικά τους μαθήματα (αρχαία ελληνικά, αρχαία ιστορία) με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον τους.

Γραμματισμο

Επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να προσδώσουν το δικό τους νόημα στη σύγχρονη πολιτισμική διαχείριση αρχαίων τοπίων με ιδιαίτερο συμβολισμό, παίρνοντας αποφάσεις σε σχέση με τη διατήρηση και προβολή τους.
- Να αξιολογήσουν τον ρόλο των ΤΠΕ στη διαχείριση και διατήρηση της μνήμης, όπως αυτός προκύπτει από το τι επιλέγεται να προβληθεί στην πληθώρα των υπάρχουσών ψηφιακών περιηγήσεων της αρχαίας αθηναϊκής Αγοράς.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να χρησιμοποιήσουν τις ΤΠΕ για να εκφράσουν την προσωπική τους ταυτότητα ως κοινωνικά υποκείμενα, δημιουργώντας δικά τους «κείμενα» σε ψηφιακό περιβάλλον.

Διδακτικές πρακτικές

Με βάση τις διδακτικές πρακτικές που υιοθετήθηκαν κατά την εφαρμογή του προκείμενου σεναρίου οι μαθητές συνειδητοποίησαν, όπως οι ίδιοι ανέφεραν, τη σημασία που έχει η επιτόπια επαφή με έναν σημαντικό χώρο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, τον οποίο μέχρι την εφαρμογή του σεναρίου, τον έβλεπαν εξωτερικά, χωρίς να γνωρίζουν τις σημαντικές λειτουργίες του. Είναι χαρακτηριστικό ότι, μετά το τέλος του σεναρίου, αρκετοί μαθητές εκδήλωσαν την επιθυμία τους για μια δεύτερη περιήγηση.

Με το εφαρμοσμένο σενάριο, επίσης, δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές να εφαρμόσουν, παίρνοντας δικές τους πρωτοβουλίες, θεωρητικές γνώσεις. Μία μαθήτρια, όταν βρισκόμασταν στον χώρο των δικαστηρίων, αυτοσχεδιάζοντας άρχισε να απαγγέλλει δημόσια, παραφράζοντας, στίχους από τη διαμαρτυρική απάντηση της Αντιγόνης στον Κρέοντα. Αλλά και, γενικότερα, η επιτόπια περιήγηση στάθηκε αφορμή, για την πλειοψηφία των μαθητών, να ενεργοποιηθούν, να καλλιεργήσουν και να εκφράσουν ελεύθερα στάσεις, κλίσεις και προσωπικά ενδιαφέροντα. Ένας μαθητής, λ.χ., ξενάγησε τους συμμαθητές του στο ναό των Αγίων Αποστόλων, που βρίσκεται μέσα στην Αρχαία Αγορά, αλλά δεν ήταν αντικείμενο προσβληματισμού στο πλαίσιο τόσο του συνταγμένου όσο και του προκείμενου, εφαρμοσμένου σεναρίου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Όσον αφορά την ψηφιακή διαχείριση των εργασιών τους, οι μαθητές εφόρμισαν δεξιότητες κριτικής επεξεργασίας και παρουσίασης του υλικού τους, ενώ καλλιέργησαν το πνεύμα της συνεργατικής έρευνας μέσα από προσωπικές επιλογές, αποφάσεις και μικροδράσεις. Αν και η ψηφιακή συνεργασία τους αποδείχθηκε, όπως αναφέρεται παρακάτω, κάπως υποτονική.

Είναι γεγονός πάντως ότι οι μαθητές κινητοποιήθηκαν στο να συσχετίζουν παρελθόντα νοήματα με τα κείμενα που διδάσκονται αλλά και το σήμερα, εντάσσοντάς τα στη, διαρκώς εξελισσόμενη και μεταλλασσόμενη, ιστορική και πολιτιστική τους διάσταση. Επιπρόσθετα, αποκωδικοποίησαν συμβολισμούς και διαχρονικές αξίες, δίνοντας, κατά το δυνατόν, προσωπικό νόημα στη δουλειά τους.

Γενικότερα, μέσω των διδακτικών πρακτικών που ακολουθήθηκαν στο εφαρμοσμένο σενάριο, έγινε προσπάθεια ώστε οι μαθητές να διαμορφώσουν ταυτότητες κριτικά εγγράμματα υποκειμένων, εμπλεκόμενοι σε ανοιχτές και ελεύθερες δραστηριότητες που είχαν νόημα για τους ίδιους και επέτρεπαν τον αναστοχασμό και την αυτενέργεια.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Σε απόκλιση από το συνταγμένο, οι αφορμές για να εφαρμοστεί το προκείμενο σενάριο ήταν εξωτερικές και εσωτερικές. Παρουσιάζονται πρώτα οι εξωτερικές αφορμές:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Κατ' αρχάς, επιδιώχθηκε να ενεργοποιηθεί το συμβόλαιο, σύμφωνα με το οποίο είχε συναποφασιστεί στην τάξη να μην σπαταλώνται οι περίπατοι εκτός σχολείου σε «χαλαρωτικές» αναπαύσεις και σε πρόχειρες ψευδο-αθλητικές δραστηριότητες (με τις οποίες ασχολείται τελικά μια μειοψηφία μαθητών), αλλά να επιχειρούνται, μετά από σχετική προετοιμασία και ενημέρωση, περιηγήσεις σε κοντινούς χώρους πολιτισμού και παιδείας.

Οι γενικές πληροφορίες που διέθεταν οι συγκεκριμένοι μαθητές για τον χώρο της Αρχαίας Αγοράς, πριν από την εφαρμογή του σεναρίου, προέρχονταν είτε από τα αρχαιογνωστικά τους μαθήματα (λ.χ. οκτώ από τους είκοσι τέσσερις παρακολουθούν Θεωρητική Κατεύθυνση και έχουν, επομένως, διδαχθεί στα Ρητορικά Κείμενα αρκετά στοιχεία για τη λειτουργία βασικών θεσμών της αθηναϊκής πόλης-κράτους μέσα στην Αρχαία Αγορά), είτε από προηγούμενο μικρο-πρόγραμμα δράσης για τον Κεραμεικό (με έμφαση στα έθιμα ταφής), που έγινε με αφορμή τη διδασκαλία της «Αντιγόνης» του Σοφοκλή. Η προετοιμασμένη περιήγηση στον χώρο της Αρχαίας Αγοράς συνετέλεσε στην κάλυψη αποριών που είχαν οι μαθητές, στον βαθμό μάλιστα που Ακρόπολη, Αγορά και Κεραμεικός εννοούνταν για μεγάλο χρονικό διάστημα στην αρχαιότητα ενιαίοι, που επικοινωνούσαν πολλαπλώς, επιτελώντας παραπληρωματικές μεταξύ τους λειτουργίες (Logaux, 1992: 59-64).

Επίσης, πολλοί μαθητές περνούν καθημερινά έξω από τον χώρο της Αρχαίας Αγοράς για να προσέλθουν στο σχολείο, δίχως, ωστόσο, να τον έχουν επισκεφθεί. Η εφαρμογή έτσι του προκείμενου σεναρίου ήταν μια πρώτης τάξης ευκαιρία για μια ανασύνθεση του χώρου αυτού των κλασικών χρόνων και για την ανάδειξη της σημασίας και της πολιτιστικής του εμβέλειας, τότε και τώρα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εσωτερικές αφορμές: στο πλαίσιο της διδασκαλίας της «Αντιγόνης» του Σοφοκλή παρουσιάστηκαν αρκετές αφορμές για συζήτηση στην τάξη του κειμένου με το οποίο αρχίζει το ΕΠΙΜΕΤΡΟ του σχολικού εγχειριδίου (σ. 405) και, υπό τον τίτλο «Τραγωδία: κοινωνικός θεσμός», έχει ως εξής:

«Η τραγωδία δεν είναι μονάχα μια μορφή τέχνης· είναι ένας κοινωνικός θεσμός, που εισάγει η πόλη με την ίδρυση των τραγικών αγώνων, πλάι στα πολιτικά και δικαστικά της όργανα (η υπογράμμιση δική μου). Κάτω από την εξουσία του επώνυμου άρχοντα, μέσα στον ίδιο το χώρο του άστεως και σύμφωνα με τους ίδιους θεσμικούς κανόνες, που ισχύουν για τις εκκλησίες και τα δικαστήρια του δήμου, η πόλη θεσπίζει ένα θέαμα για όλους τους πολίτες, που διευθύνεται, παίζεται και κρίνεται από τους αρμόδιους εκπροσώπους των διαφόρων φυλών· έτσι, η ίδια η πόλη γίνεται θέατρο, νοείται κατά κάποιο τρόπο σαν αντικείμενο παράστασης και παίζεται μπροστά στο κοινό. Αν όμως η τραγωδία εμφανίζεται έτσι ριζωμένη στην κοινωνική πραγματικότητα περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο λογοτεχνικό είδος, αυτό δε σημαίνει πως είναι και η αντανάκλασή της. Δεν αντανακλά αυτή την πραγματικότητα, αλλά την εξετάζει, τη θέτει σε συζήτηση. Παρουσιάζοντάς την διασπασμένη, διχασμένη ενάντια στον ίδιο της τον εαυτό, την κατασταίνει ολόκληρη προβληματική. Το δράμα παρουσιάζει στη σκηνή έναν αρχαίο ηρωικό μύθο. Αυτός ο μυθικός κόσμος αποτελεί το παρελθόν της πόλης: ένα παρελθόν αρκετά μακρινό, έτσι που να διαγράφονται καθαρά οι αντιθέσεις ανάμεσα στις μυθικές παραδόσεις που ενσαρκώνει και στις νέες μορφές νομικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

και πολιτικής σκέψης· αλλά και αρκετά κοντινό, έτσι που οι συγκρούσεις των αξιών να γίνονται ακόμη οδυνηρά αισθητές και η αντιπαράθεση να εξακολουθεί να εκδηλώνεται.

J. P. Vernant. Μύθος και τραγωδία στην αρχαία Ελλάδα. (Μτφρ. Στέλλα Γεωργούδη)

Με βάση την αποσπασματική αυτή θέση του Vernant, που επικοινωνεί αναμφισβήτητα με την προηγούμενη του Χουρμουζιάδη (2010), συζητήθηκαν, διεξοδικά και συχνά στην τάξη, γενικότερα ζητήματα πολιτικής διάστασης του αρχαιοελληνικού θεάτρου και της τραγωδίας (κυρίως στην Εισαγωγή), και ειδικότερες διεπιδράσεις του τραγικού έργου με το αθηναϊκό κοινό· όπως, λ.χ., ο πρώτος πολιτικός λόγος του Κρέοντα (στ. 162 κ.ε.), στο πλαίσιο του οποίου η «πολιτική φιλία» προϋποθέτει την αποσιώπηση της φωνής όλων όσοι διαφωνούν, ή η φωνή της Αντιγόνης, η οποία, «διαμαρτυρόμενη δημόσια, στην αγορά, αμφισβητεί την πόλη-κράτος ως κοινότητα, εφόσον βασίζεται στον αποκλεισμό των γυναικών» (Salzani, 2006:10). Με την περιήγηση, γενικότερα, οι μαθητές γνώρισαν και μίλησαν με τον δικό τους τρόπο για πράγματα, θεσμούς και λειτουργίες της κλασικής Αθήνας, όπως η άσκηση και ο έλεγχος της πολιτικής-θρησκευτικής-δικαστικής εξουσίας με τις σχέσεις τους, οι οποίες προβληματοποιήθηκαν στο τραγικό έργο που διδάχτηκαν στην τάξη.

Τέλος, η ενασχόληση με δραστηριότητες (συμβατικές και ψηφιακές) γύρω από τον χώρο της Αρχαίας Αγοράς, καθώς δεν θα ήταν ασφυκτικά συνδεδεμένη με κάποια προς εξέταση γνωστική-μαθησιακή περιοχή, έδωσε μια πιο «αυτενεργειακή» διάσταση στις πρωτοβουλίες και αποφάσεις των μαθητών, που συνέβαλαν στην ενίσχυση της πολιτικής τους παιδείας και την προσωπική τους τέρψη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το εφαρμοσμένο αυτό σενάριο εξακρίνωσε την ανάγνωση και τον σχολιασμό, που έγινε στην τάξη, ενός κειμένου στο Επίμετρο του σχολικού εγχειριδίου, υπό τον τίτλο «Τραγωδία: κοινωνικός θεσμός» (σ. 405). Εφαρμόστηκε, επιπρόσθετα, στο πλαίσιο εκπαιδευτικών περιπάτων ή επισκέψεων, που προβλέπονται από τη σχολική νομοθεσία. Όπως ήδη αναφέρθηκε, το συνταγμένο σενάριο (σ. 6) συνδέεται με τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Ιστοριογραφίας στην Α' Λυκείου, και πιο συγκεκριμένα με την ενότητα Ξενοφώντας, «Ελληνικά» / Βιβλίο 2, Κεφάλαιο 3 § 1-6, 17-56.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Όπως αναφέρεται στο συνταγμένο σενάριο (σ. 6), εξυπηρετήθηκε η ανάπτυξη υψηλού επιπέδου γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων, όπως η επίλυση προβλήματος, η αντιμετώπιση ενός θέματος από διαφορετικές οπτικές γωνίες, η επικοινωνία και η συνεργασία, η αυτοαξιολόγηση, καθώς και η μαθητική δημιουργία σε ένα περιβάλλον κριτικής μάθησης.

Δόθηκε, επιπρόσθετα, με το εφαρμοσμένο σενάριο η δυνατότητα στους μαθητές και τον εκπαιδευτικό να επεκτείνουν τον φυσικό χωρόχρονο της σχολικής τάξης, δημιουργώντας ένα εναλλακτικό – συμπληρωματικό μαθησιακό πλαίσιο γύρω από την τάξη αλλά και έξω από αυτήν, που συμβάλλει στην αυτενέργεια, την πρωτότυπη και προσωπική δημιουργία που τέρπει.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ενισχύθηκε, εξάλλου, η συνεργασία των μαθητών σε ψηφιακές κοινότητες μάθησης, στο εσωτερικό των οποίων αντάλαξαν γνώσεις, ιδέες, απόψεις, μεθόδους, εκπαιδευτικό υλικό, με στόχο την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων, την αλληλοενημέρωση, την αλληλοϋποστήριξη, την ανατροφοδότηση και, γενικότερα, την κοινωνικοποίηση και την πολιτιστική τους αυτομόρφωση.

Τέλος, οι μαθητές ασκήθηκαν σε περιβάλλοντα πρακτικής γραμματισμού (διαδικτυακές πηγές και λοιπούς ψηφιακούς πόρους), και ενίσχυσαν τις δεξιότητές τους με τους νέους ψηφιακούς γραμματισμούς, οι οποίοι προωθούνται στο πλαίσιο του Web 2.0.

Συμπληρωματικά προς το συνταγμένο σενάριο, χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω τεχνολογίες και υπηρεσίες:

Από τον εκπαιδευτικό:

- DVD, Η/Υ, διαδίκτυο, επεξεργαστής κειμένου, λογισμικό επεξεργασίας φωτογραφιών, Wiki μαθήματος, ιστολόγιο μαθήματος, e-mail, εκτυπωτής.

Από τους μαθητές:

- Μέσα λήψης φωτογραφιών (μηχανές, κινητά τηλέφωνα), Η/Υ, διαδίκτυο, επεξεργαστής κειμένου, λογισμικό επεξεργασίας φωτογραφιών, Wiki του μαθήματος, ιστολόγιο μαθήματος, διαδικτυακά εργαλεία επεξεργασίας και δημοσίευσης εικονιστικού υλικού (Animoto, Flickr, Glogster, Picasa, Ribbet), e-mail, εκτυπωτής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Κείμενα

Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Camp, J. δ.χ. [Η Αγορά της Αρχαίας Αθήνας. Σύντομος Οδηγός](#). Αθήνα: Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών.

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Βίντεο

[Συνάντηση στην αρχαία αγορά](#). 2011. Διαδραστική πανοραμική περιήγηση σε ψηφιακό δίσκο στον χώρο της Αρχαίας Αγοράς. [πηγή: Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού – Τμήμα Διαδικτύου – Πολυμέσων & Κινηματογραφικών Παραγωγών].

γ) [Περίπατος στην αρχαία Αθήνα](#). [πηγή: Ελληνική Πύλη Παιδείας].

Ιστοσελίδες

[Γεννάδειο Πειραματικό](#) [Ιστολόγιο].

[Vitaena](#) [Wiki του μαθήματος].

[Animoto](#). [Λογισμικό δημιουργίας video].

[Flickr](#). [Λογισμικό διαχείρισης φωτογραφιών στο διαδίκτυο].

[Glogster](#). [Λογισμικό δημιουργίας διαδραστικών πολυμεσικών αφισών].

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Picasa](#). [Λογισμικό προβολής φωτογραφιών].

[Ribbet](#). [Λογισμικό προβολής φωτογραφιών].

[Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας].

[Σκοτεινοί αιώνες. Κλασικοί χρόνοι](#). [Αρχαιολογία της Πόλης των Αθηνών – ηλεκτρονική έκδοση].

[«Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας»](#) [Ψηφιακή Συλλογή Εικονικής Πραγματικότητας Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού].

[Η αρχαία Αγορά»](#). [Τρισδιάστατη αναπαράσταση της αρχαίας αγοράς των Αθηνών Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού στο Google Earth].

[Ανασκαφές στην Αρχαία Αγορά της Αθήνας](#). [Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών στην Αθήνα].

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το συνταγμένο σενάριο (σ. 7), σε δύο δίωρα, εξαντλείται σε δύο φάσεις, ενώ περιγράφει γενικά τις δραστηριότητες που θα επιτελέσουν οι μαθητές υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού στον διαδραστικό πίνακα και στο ιστολόγιο. Στο προκείμενο εφαρμοσμένο σενάριο οι φάσεις γίνονται τέσσερις και οι δραστηριότητες δεκαέξι, ενώ το κέντρο βάρους, μετά την επιπρόσθετη φάση «περιήγηση στην Αρχαία Αγορά» (Α΄ Φάση) έπεσε στο Wiki (Β΄ Φάση) και στα διαδικτυακά λευκώματα (Γ΄ Φάση). Το ιστολόγιο, όπως και στο συνταγμένο σενάριο, φιλοξενεί τη δημοσίευση του έργου των μαθητών (Δ΄ Φάση).

Φάσεις και δραστηριότητες του σεναρίου απεικονίζονται στην [Εικόνα1](#) του Παραρτήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α΄ Φάση: περιήγηση στην Αρχαία Αγορά

Δραστηριότητα 1^η: προετοιμασία (2 ώρες: 13/03/2013)

Στη δραστηριότητα αυτή οι 24 μαθητές της Β΄ Λυκείου ενημερώθηκαν από τον εκπαιδευτικό, στο εργαστήριο πληροφορικής, για τους στόχους του μικρο-προγράμματος, καθώς επίσης για τον τρόπο εργασίας τους σε ομάδες κατά την περιήγηση και αμέσως μετά την περιήγησή τους στην Αρχαία Αγορά. Ειδικότερα:

Ο εκπαιδευτικός:

- Παρουσίασε στους μαθητές το διαμορφωμένο περιβάλλον του Wiki, στο οποίο ο ίδιος είχε ήδη δημιουργήσει ένα φάκελο με τον τίτλο «ΑΓΟΡΑ». Στον φάκελο αυτό είχε εντάξει πέντε σελίδες εργασίας των ομάδων (με την ονομασία 01. Αξιωματούχοι, 02. Βουλευτές, 03. Θρησκευολόγοι, 04. Δικαστές και 05. Καταστηματάρχες). Κάθε σελίδα αποτελούνταν από δύο μέρη: στο πάνω μέρος της τοποθετήθηκε το Φύλλο Εργασίας της κάθε ομάδας. Στο κάτω μέρος της οι μαθητές, μετά την περιήγησή τους στην Αρχαία Αγορά, θα ενέτασαν τις φωτογραφίες με τις λεζάντες και τα μικροκείμενα που τους αναλογούσαν.
- Στον φάκελο επίσης του Wiki «ΑΓΟΡΑ» ο εκπαιδευτικός είχε δημιουργήσει πέντε υποφακέλους με την ονομασία «ΥΛΙΚΟ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΩΝ, ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ, κτλ), στους οποίους οι πέντε ομάδες θα αναρτούσαν το υλικό με τις φωτογραφίες τους. Το υλικό αυτό θα μπορούσαν στη συνέχεια εύκολα να το εντάξουν με εσωτερικό δεσμό στις σελίδες τους του Wiki.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Εξήγησε στις ομάδες τα κριτήρια με βάση τα οποία θα αξιολογούνταν στο τέλος τόσο το συγκεκριμένο αποτέλεσμα μάθησης όσο και η διαδικασία προσέγγισης της από τους ίδιους τους μαθητές, με βάση διαβαθμισμένα κριτήρια. Σχετική [ρουμπρίκα](#) παραδόθηκε έντυπη στους συντονιστές των ομάδων οι οποίοι ανέλαβαν να ενημερώσουν σχετικά και τα υπόλοιπα μέλη τους.
- Παρουσίασε στους μαθητές τα επόμενα δύο αποσπάσματα από DVD του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού (ΙΜΕ, 2011), που είχε στη διάθεσή του: α) Εικονογραφημένο χρονολόγιο με όλα τα σημαντικά γεγονότα που σημάδεψαν την Αρχαία Αγορά, και β) Εικονική περιήγηση στο χώρο της Αρχαίας Αγοράς κατά την περίοδο της ακμής της.
- Παρέδωσε στους μαθητές, φωτοτυπημένη, τη μεταφρασμένη έκδοση «Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας. Σύντομος Οδηγός» του John Camp, η οποία μοιράστηκε στους εκπροσώπους κάθε ομάδας. Στον περιεχόμενο χάρτη του Οδηγού οι μαθητές, ανά ομάδες, σημείωσαν τα κτίσματα και τους περιβάλλοντες χώρους της Αρχαίας Αγοράς με τους οποίους επρόκειτο να ασχοληθούν.
- Κάλεσε τους μαθητές να διακριθούν σε πέντε ομάδες και συντόνισε τον σχηματισμό τους.
- Ανταποκρίθηκε σε απορίες των μαθητών.

Οι μαθητές:

- Παρέλαβαν το υλικό που τους έδωσε ο εκπαιδευτικός και υπέβαλαν ερωτήσεις.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

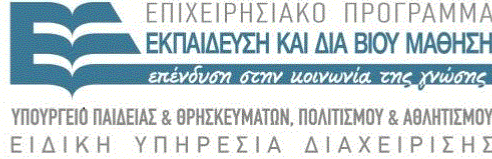

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Διακρίθηκαν, υπό την επίβλεψη του εκπαιδευτικού, σε πέντε (5) ομάδες με βάση προηγούμενες κατανομές που είχαν δοκιμάσει στο μάθημα των αρχαίων ελληνικών. Συγκροτήθηκαν, συγκεκριμένα, τέσσερις (4) ομάδες με πέντε (5) μέλη και μία ομάδα (1) με τέσσερα (4). Σε κάθε ομάδα ορίστηκαν: ο συντονιστής-ξεναγός, ο φωτογράφος, ο επιμελητής κειμένων, ο τεχνικός και ο παρουσιαστής. Οι επιμέρους αυτές διακρίσεις, που δεν υπάρχουν στο συνταγμένο σενάριο, σήμαιναν απλώς την ανάληψη της γενικής επιστασίας της σχετικής εργασίας σε ένα συγκεκριμένο μαθητή. Όλοι, εξάλλου, οι μαθητές μπορούσαν να εκφράζουν έμπρακτη γνώμη για τις κατανεμημένες εργασίες. Στη μία τετραμελή ομάδα (των Καταστηματαρχών) τεχνικός και παρουσιαστής ήταν το ίδιο πρόσωπο. Με βάση τα δεδομένα των [Φύλλων Εργασίας](#), που μοιράστηκαν μαζί με τα κριτήρια αξιολόγησης φωτοτυπημένα, κάθε ομάδα θα εκτελούσε δραστηριότητες και εργασίες αναλαμβάνοντας, σύμφωνα με τα δεδομένα του συνταγμένου σεναρίου, τους επόμενους ρόλους:
 - ✓ Η πρώτη ομάδα (οι Αξιωματούχοι), θα μελετούσε και θα συγκέντρωνε υλικό (κειμενικό και φωτογραφίες) για τη Βασίλειο Στοά, την Ποικίλη Στοά, τη Νότια Στοά και το Μνημείο Επωνύμων Ηρώων.
 - ✓ Η δεύτερη ομάδα (οι Βουλευτές) θα μελετούσε και θα συγκέντρωνε υλικό (κειμενικό και φωτογραφίες) για τη Θόλο και τα Βουλευτήρια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- ✓ Η τρίτη ομάδα (οι Θρησκευολόγοι) θα μελετούσε και θα συγκέντρωνε υλικό (κειμενικό και φωτογραφίες) για την οδό Παναθηναίων, τον Βωμό των Δώδεκα Θεών και το Ηφαιστείο. Σημειώνεται ότι θεωρήθηκε προτιμότερο στο εφαρμοσμένο σενάριο να παραλλαχθούν οι «Πιστοί» του συνταγμένου σεναρίου σε «Θρησκευολόγους».
- ✓ Η τέταρτη ομάδα (οι Δικαστές) θα μελετούσε και θα συγκέντρωνε υλικό (κειμενικό και φωτογραφίες) για την Ηλιαία και τα Δικαστήρια
- ✓ Η πέμπτη, τετραμελής, ομάδα (οι Καταστηματάρχες) θα μελετούσε και θα συγκέντρωνε υλικό (κειμενικό και φωτογραφίες) για τα κτίσματα και τους χώρους που έχουν σχέση με τα καταστήματα και τους ιδιωτικές κατοικίες στο αθηναϊκό άστυ (λ.χ. το υποδηματοποιείο του Σίμωνα).
- Εξοικειώθηκαν με το χώρο τους Αρχαίας Αγοράς, παρακολουθώντας τα δύο αποσπάσματα του DVD που πρόβαλε ο εκπαιδευτικός.
- Έθεσαν προς συζήτηση και αντιμετώπιση τυχόν οργανωτικά και διαδικαστικά ζητήματα σχετικά με τους επικείμενες δραστηριότητες και εργασίες τους. Ομάδες και ρόλοι των μαθητών απεικονίζονται στην [Εικόνα2](#) του Παραρτήματος.

Δραστηριότητα 2^η: Πραγματοποίηση περιήγησης (3 ώρες: 13/03/2013)

Οι μαθητές:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Περιηγήθηκαν στον χώρο της Αρχαίας Αγοράς και τα μνημεία της, ακολουθώντας τη σειρά παρουσίασης του έντυπου «Οδηγού» του Camp. Στην περιήγηση μετείχαν και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί, που ήθελαν να συμμετάσχουν και να συνεισφέρουν στην περιήγηση.
- Παρατήρησαν τους μνημειακούς χώρους και τα κτίσματα, ενώ ο συντονιστής - ξεναγός κάθε ομάδας διάβαζε φωναχτά τις σχετικές πληροφορίες του Οδηγού του Camp, που αναλογούσαν σε χώρους και κτίσματα.
- Προσανατολίζονταν στα κτίσματα και τους χώρους της Αρχαίας Αγοράς με βάση τις θεωρητικές πληροφορίες που άκουγαν ή με τα όσα έβλεπαν, και υπέβαλαν σχετικές απορίες.
- Κρατούσαν σημειώσεις για τα μνημεία και τους περιβάλλοντες χώρους που τους αφορούσαν, ώστε να αξιοποιήσουν τις συγκεντρωμένες πληροφορίες αργότερα στο Wiki.
- Αποτύπωσαν σε εικόνες χώρους και κτίσματα της Αρχαίας Αγοράς με τις συσκευές που είχαν στη διάθεσή τους.

Ο εκπαιδευτικός:

- Συντόνιζε το έργο των μαθητών και τους καθοδηγούσε στις περιπτώσεις που κινδύνευαν να αποπροσανατολιστούν
- Παρενέβαινε με δικά του σχόλια, δίνοντας απαντήσεις και σχετικές διευκρινίσεις, μόνο στις περιπτώσεις που έβλεπε ότι οι μαθητές αδυνατούσαν να προσδιορίσουν κάποιο κτίσμα, ή δεν ήταν σε θέση να κατανοήσουν τη λειτουργία ή την αρχιτεκτονική του.

B ΄Φάση: Από την περιήγηση στο Wiki

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δραστηριότητα 3^η: Ανάρτηση φωτογραφιών από τους μαθητές (14/03-18/03/2013)

Οι μαθητές εξ αποστάσεως:

- Μετέφεραν τις φωτογραφίες από τις προσωπικές τους συσκευές στον υπολογιστή τους.
- Επεξεργάστηκαν τις φωτογραφίες στον υπολογιστή τους (κυρίως ως προς τη συμπίεσή τους) με λογισμικό επεξεργασίας εικόνων που διέθεταν οι υπολογιστές τους.
- Ανέβασαν τις φωτογραφίες στους πέντε υποφακέλους του Wiki, που είχε δημιουργήσει ο εκπαιδευτικός (ΥΛΙΚΟ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΩΝ, κτλ). Στις σελίδες του Wiki θα περνούσαν δύο μόνο φωτογραφίες για κάθε κτίσμα ή χώρο, + μία εικονική του αναπαράσταση. Την τελευταία μπορούσαν οι μαθητές να την επιλέξουν από τους πόρους που υπήρχαν στα Φύλλα Εργασίας τους.
- Ενσωμάτωσαν τις φωτογραφίες από τους υποφακέλους του Wiki στις σελίδες, τοποθετώντας τις κάτω από τα φύλλα εργασίας. Σε κάθε φωτογραφία τοποθέτησαν μία λεζάντα.
- Συνεργάστηκαν και επικοινωνήσαν μεταξύ τους και με τον διδάσκοντα εξ αποστάσεως.

Ο εκπαιδευτικός εξ αποστάσεως:

- Ανταποκρινόταν σε απορίες ή ερωτήσεις των μαθητών μέσω των υπηρεσιών επικοινωνίας του Wiki και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δραστηριότητα 4^η: Ανατροφοδότηση από τον εκπαιδευτικό (15 λεπτά: 19/03/2013)

Οι μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Παρουσίασαν ανά ομάδες στον εκπαιδευτικό τις αναρτήσεις των φωτογραφιών στις σελίδες του Wiki, στο πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος της «Αντιγόνης».

Ο εκπαιδευτικός στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Έδωσε ανατροφοδότηση στις ομάδες για το πώς θα μπορούσαν να διορθώσουν τις φωτογραφίες και κυρίως να συντάξουν τα μικροκείμενά τους τα οποία θα συνόδευαν τις φωτογραφίες που είχαν τοποθετήσει στο Wiki.

Δραστηριότητα 5^η: Διορθώσεις – σύνταξη κειμένων από τους μαθητές (20/03/-25/03/2013)

Οι μαθητές εξ αποστάσεως:

- Διόρθωσαν ατέλειες και αστοχίες στις φωτογραφίες και τις λεζάντες τους, ακολουθώντας τις υποδείξεις του εκπαιδευτικού.
- Συνέταξαν τα μικροκείμενα τα οποία συνόδευαν τις αναρτημένες ήδη φωτογραφίες των κτισμάτων και χώρων της Αρχαίας Αγοράς, με βάση τους υποδεικνυόμενους στα [Φύλλα Εργασίας](#) πόρους και αξιοποιώντας οποιαδήποτε άλλη πηγή, έντυπη ή ψηφιακή, είχαν στη διάθεσή τους.
- Συνεργάστηκαν και επικοινωνήσαν μεταξύ τους και με τον διδάσκοντα εξ αποστάσεως.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ο εκπαιδευτικός εξ αποστάσεως:

- Ανταποκρινόταν σε απορίες ή ερωτήσεις των μαθητών μέσω των υπηρεσιών επικοινωνίας του Wiki και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Δραστηριότητα 6^η: Ανατροφοδότηση από τον εκπαιδευτικό (15 λεπτά: 26/03/2013)

Οι μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Παρουσίασαν ανά ομάδες στον εκπαιδευτικό τη μέχρι τώρα δουλειά τους, στο πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος της «Αντιγόνης», στο εργαστήριο πληροφορικής.

Ο εκπαιδευτικός στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Έδωσε ανατροφοδότηση για το πώς θα μπορούσαν οι ομάδες να διορθώσουν τα μικροκείμενά τους στο Wiki, τα οποία συνόδευαν τις φωτογραφίες τους.

Δραστηριότητα 7^η: Διορθώσεις – επιμέλεια «κειμένων» από τους μαθητές (27/03/-28/03/2013)

Καθώς οι ομάδες είχαν πλέον αναρτήσει τις φωτογραφίες στο Wiki και είχαν συντάξει σε μια πρώτη μορφή τα σχετικά «κείμενά» τους, εκτέλεσαν εξ αποστάσεως, με βάση προηγούμενες υποδείξεις του εκπαιδευτικού, τις εξής εργασίες:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Προέβησαν στις σχετικές αλληλο-διορθώσεις των κειμένων και των φωτογραφιών στο Wiki, φροντίζοντας για την οριστική τους επιμέλεια. Πήραν έτσι τις τελικές αποφάσεις για την οριστική μορφή που θα είχαν τα «κείμενά» τους.
- Συνεργάστηκαν και επικοινωνήσαν μεταξύ τους και με τον διδάσκοντα εξ αποστάσεως.

Ο εκπαιδευτικός εξ αποστάσεως:

- Ανταποκρινόταν σε απορίες ή ερωτήσεις των μαθητών μέσω των υπηρεσιών επικοινωνίας του Wiki και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Δραστηριότητα 8^η: Παρουσίαση δραστηριοτήτων στην ολομέλεια από τους μαθητές (20 λεπτά: 29/03/2013)

Οι μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Παρουσίασαν πρώτα, ανά ομάδες, στην ολομέλεια της τάξης, το συνετελεσμένο έργο τους στο Wiki.

Ο εκπαιδευτικός στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Υπέβαλε ερωτήσεις, όπου χρειάστηκε, κατά την Παρουσίαση του έργου των ομάδων.

Δραστηριότητα 9^η: Ετεροαξιολόγηση (μαθητές) (15 λεπτά: 29/03/2013)

Οι μαθητές στο εργαστήριο Πληροφορικής:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Ετεροαξιολογήθηκαν προφορικά ως προς την αποτελεσματικότητα της δημοσίευσης φωτογραφιών και μικροκειμένων στο Wiki, με βάση τα κριτήρια που είχε θέσει ο εκπαιδευτικός. Χρησιμοποιήθηκε το [Φύλλο Αξιολόγησης](#) (Μέρος: «Αποτέλεσμα μάθησης»), που είχαν στη διάθεσή τους από την πρώτη δραστηριότητα του σεναρίου οι μαθητές. Το έργο κάθε ομάδας ελέγχθηκε από όλες τις άλλες. Η ομάδα των Αξιωματούχων, λ.χ., έκρινε τις υπόλοιπες τέσσερις (των Βουλευτών, των Θρησκευολόγων, των Δικαστών και των Καταστηματαρχών) και παράλληλα αξιολογήθηκε από κάθε μία από αυτές, κοκ.

Ο εκπαιδευτικός στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Συντόνιζε τους μαθητές στο έργο της ετεροαξιολόγησής τους, παραμβαίνοντας με παρωθητικές ερωτήσεις στις περιπτώσεις όπου οι κρίσεις των μαθητών ήταν γενικόλογες και αδυνατούσαν να εστιάσουν σε κάποια συγκεκριμένη πτυχή του έργου των αξιολογούμενων ομάδων.

Γ' Φάση: από το Wiki στα διαδικτυακά λευκώματα

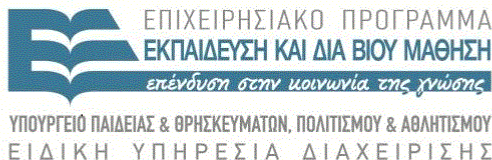
Δραστηριότητα 10^η: Οδηγίες για τη συνέχεια του έργου από τον εκπαιδευτικό (10 λεπτά: 29/03/2013).

Ο εκπαιδευτικός στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Εισηγήθηκε, σύμφωνα με τα δεδομένα του συνταγμένου σεναρίου, την αναδιάταξη των ομάδων για τη συνέχεια των εργασιών τους.
- Παρέδωσε σε κάθε αναδιαταγμένη ομάδα ένα κοινό λογαριασμό Gmail, που είχε προηγουμένως ο ίδιος δημιουργήσει.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Έδειξε σε κάθε αναδιαταγμένη ομάδα πώς να αναρτήσει, με τους πέντε (5) κοινούς λογαριασμούς, τις εικόνες από το Wiki στα εξής διαδικτυακά εργαλεία διαχείρισης και φιλοξενίας εικονιστικού υλικού: στο Animoto, στο Flickr, στο Glogster, στο Picasa και στο Ribbet.

Οι μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Αναδιατάχθηκαν, συγκροτώντας πέντε νέες ομάδες (Ομάδα 1^η: φίλοι του Animoto. Ομάδα 2^η: φίλοι του Flickr. Ομάδα 3^η: φίλοι του Glogster. Ομάδα 4^η: φίλοι του Picasa. Ομάδα 5^η: φίλοι του Ribbet). Οι τέσσερις από τις πέντε προηγούμενες ομάδες περιελάμβαναν έναν Αξιωματούχο, ένα Βουλευτή, ένα Θρησκευολόγο, ένα Δικαστή και ένα Καταστηματάρχη. Στην τελευταία ομάδα Δικαστής και Καταστηματάρχης ήταν το ίδιο πρόσωπο.
- Ανάρτησαν, σύμφωνα με τις υποδείξεις του εκπαιδευτικού, τις εικόνες τους από το Wiki στα εξής διαδικτυακά εργαλεία διαχείρισης εικονιστικού υλικού: στο Animoto (η 1^η ομάδα), στο Flickr (η 2^η), στο Glogster (η 3^η), στο Picasa (η 4^η) και στο Ribbet (η 5^η).

Οι αναδιαταγμένες ομάδες με τους ρόλους εμφανίζονται στην [Εικόνα3](#) του Παραρτήματος.

Δραστηριότητα 11^η: Ανάρτηση υλικού στα λευκώματα από τους μαθητές (30/03-01/04/2013)

Οι μαθητές εξ αποστάσεως:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Ανάρτησαν, με βάση τις οδηγίες του εκπαιδευτικού, φωτογραφίες ή και κείμενα από το Wiki στα καθορισμένα διαδικτυακά λευκώματα.
- Συνεπεξεργάστηκαν τις αναρτημένες στα λευκώματα φωτογραφίες και κείμενα, παίρνοντας αποφάσεις για την οριστική τους μορφή.
- Επικοινωνήσαν μεταξύ τους και με τον διδάσκοντα εξ αποστάσεως.

Ο εκπαιδευτικός εξ αποστάσεως:

- Ανταποκρίθηκε σε απορίες που του υπέβαλαν οι μαθητές μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Δραστηριότητα 12^η: Παρουσίαση υλικού από τους μαθητές (15 λεπτά: 02/04/2013)

Οι μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Παρουσίασαν τη μέχρι τώρα δουλειά τους στο πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος της Αντιγόνης, στο εργαστήριο πληροφορικής.

Δραστηριότητα 13^η: Ανατροφοδότηση από τον εκπαιδευτικό (20 λεπτά: 02/04/2013)

Ο εκπαιδευτικός στο εργαστήριο πληροφορικής:

- Έδωσε πρώτα ανατροφοδότηση στους μαθητές για το πώς θα μπορούσαν να βελτιώσουν ατέλειες στο υλικό (φωτογραφίες, κείμενα, ήχο) που επεξεργάστηκαν στα διαδικτυακά λευκώματα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Καθοδήγησε ύστερα τους μαθητές στη συνέχεια του έργου τους. Στο πλαίσιο αυτό οι πέντε αναδιαταγμένες ομάδες, με τους κοινούς λογαριασμούς τους, καλέστηκαν να δημοσιεύσουν μικροκείμενα και φωτογραφίες στο ιστολόγιο του μαθήματος, στο οποίο ήταν ήδη εγγεγραμμένοι με ένα κοινό λογαριασμό ως συγγραφείς. Η ανάρτηση του υλικού από τους μαθητές στο ιστολόγιο έγινε κάτω από τη δημοσίευση του εκπαιδευτικού με τίτλο «Σενάριο: Αρχαία Αγορά», που περιείχε το επόμενο συστατικό κείμενο του συνταγμένου σεναρίου (βλ. στο συνταγμένο την «Αφετηρία», σ. 5):

«Γύρω στο 145 της, στα χρόνια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, ο Πausanίας, ο πιο γνωστός Έλληνας περιηγητής και γεωγράφος, επισκέπτεται την Αθήνα. Την προσοχή του κερδίζει η Αγορά της πόλης, τα κτίριά της και τα μνημεία της. Στο 1ο βιβλίο του, τα «Αττικά» καταγράφεται αυτή η επίσκεψη και οι περιγραφές του αρχαίου περιηγητή. Ο χώρος αποτελεί την καρδιά της αθηναϊκής πόλης-κράτους. Εκεί συνεδριάζουν οι βουλευτές, εκεί δικάζονται διάφοροι κατηγορούμενοι, από εκεί περνά η οδός των Παναθηναίων που καταλήγει στην Ακρόπολη, εκεί μαζεύεται ο κόσμος για να συναναστραφούν ο ένας τον άλλον και να αγοράσουν προϊόντα. Μπορείτε να επιχειρήσετε το τόλμημα του Pausanias ως ψηφιακοί περιηγητές της ίδιας Αγοράς κατά την κλασική εποχή και σήμερα; Ποια μνημεία θα επιλέξετε να προβάλλετε και γιατί;»

- Επανάλαβε στους μαθητές τα κριτήρια με βάση τα οποία θα ελέγχονταν η ευστοχία της παρουσίασης στο ιστολόγιο του μαθήματος.

Δ΄ Φάση: από τα διαδικτυακά λευκώματα στο ιστολόγιο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δραστηριότητα 14^η: Ανάρτηση υλικού στο ιστολόγιο από τους μαθητές (03/04- 04/04/2013)

Οι μαθητές εξ αποστάσεως:

- Ανάρτησαν, πρώτα, στο ιστολόγιο του μαθήματος τις φωτογραφίες που είχαν δημοσιεύσει στα λευκώματά τους, ενώ στη συνέχεια, τοποθέτησαν, κάτω από τις φωτογραφίες, τα συνοδευτικά κείμενα στη μορφή που είχαν δημοσιευτεί στο Wiki.
- Συνεπεξεργάστηκαν το υλικό της ανάρτησης.
- Επικοινωνήσαν μεταξύ τους και με τον διδάσκοντα, συζητώντας προβλήματα ή υποβάλλοντας ερωτήσεις.

Ο εκπαιδευτικός εξ αποστάσεως:

- Βοήθησε σε τεχνικά ζητήματα τους μαθητές προκειμένου να αναρτήσουν το υλικό τους στο ιστολόγιο.

Δραστηριότητα 15^η: Παρουσίαση υλικού από τους μαθητές (45 λεπτά: 05/04/2013)

Οι μαθητές:

- Παρουσίασαν στην ολομέλεια της τάξης τις τελικές αναρτήσεις των «κειμένων» τους στο ιστολόγιο.

Ο εκπαιδευτικός:

- Υπέβαλε ερωτήσεις στους μαθητές.

Δραστηριότητα 16^η: Αξιολόγηση (εκπαιδευτικός)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Με βάση τα αρχικώς συμφωνημένα κριτήρια, ο εκπαιδευτικός αποτίμησε την όλη πορεία και το τελικό αποτέλεσμα του έργου των ομάδων (αρχικών και αναδιαταγμένων) με το επόμενο φύλλο αξιολόγησης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ			ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ	ΜΕΤΡΙΑ ΕΠΙΔΟΣΗ	ΧΑΜΗΛΗ ΕΠΙΔΟΣΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
			3	2	1		
ΕΙΚΟΝΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΑΘΗΣΗΣ	Ποιότητα λήψης/εμφάνισης					
		Εστίαση στον υπό διαπραγμάτευση χώρο					
		Ευστοχία διατύπωσης λεζάντας					
	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ	Συνεισφορά στο έργο της ομάδας					

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

		Τήρηση του ρόλου στο πλαίσιο της ομάδας					
ΚΕΙΜΕΝΑ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΑΘΗΣΗΣ	Σαφήνεια περιεχομένου					
		Σχέση κειμένου με την εικόνα					
		Πρωτοτυπία /οικονομία περιεχομένου					
	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ	Συνεισφορά στο έργο της ομάδας					
		Τήρηση του ρόλου στο πλαίσιο της ομάδας					

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τα επόμενα Φύλλα Εργασίας του συνταγμένου σενάριου αναρτήθηκαν στις σελίδες του Wiki και αποτελούσαν οδηγό για τη διεκπεραίωση των εργασιών των πέντε ομάδων.

Φύλλο Εργασίας 01: Αξιωματούχοι (Μέλη 5).

Η αποστολή σας είναι να περιηγηθείτε την κλασική Αγορά της αρχαίας Αθήνας, να καταγράψετε και να παρουσιάσετε κτίσματα και χώρους (στοές και μνημεία) που έχουν σχέση με τις δημόσιες λειτουργίες του αθηναϊκού άστεως.

- Βασίλειος Στοά
 - Ποικίλη Στοά
 - Νότια Στοά
 - Μνημείο Επωνύμων Ηρώων.
1. Μπορείτε να κατανείμετε το έργο της ομάδας σας επιλέγοντας κάθε μέλος αυτό με το οποίο θα ήθελε να ασχοληθεί.
 2. Μελετήστε τους ορισμούς της έννοιας «αγορά» με αναζήτηση στα ψηφιοποιημένα λεξικά της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.
 3. Βρείτε το αντίστοιχο λήμμα στο Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής στην ίδια διεύθυνση και δείτε την εκεί ανάλυσή του. Στον Συμφραστικό Πίνακα Λέξεων του Ανθολογίου Αττικής Πεζογραφίας στην ίδια πάντα Πύλη αναζητήστε και καταγράψτε πληροφορίες που μας προσφέρουν τα αρχαία κείμενα για τις λειτουργίες που επιτελούνταν σε μια αρχαία αγορά.
 4. Στην Ελληνική Βικιπαίδεια υπάρχει το κείμενο των «Αττικών» του Πausανία από το έργο του «Ελλάδος Περιήγησις». Αναζητήστε πληροφορίες για την αποστολή σας.
 5. Δείτε και αξιοποιήστε για να συλλέξετε οποιοδήποτε στοιχείο και δεδομένο ψηφιακές εφαρμογές όπως:
 - [Κείμενο](#) για την κλασική Αγορά.
 - Μία [ταινία](#) για την Αρχαία Αγορά.
 - Την Ψηφιακή Συλλογή Εικονικής Πραγματικότητας [«Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας»](#) από το Ίδρυμα Μείζονος Πολιτισμού.
 - Την εφαρμογή [«η αρχαία Αγορά»](#) στο Google Earth.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ο Τις ψηφιακές διαδραστικές περιηγήσεις στην Αρχαία Αγορά από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών της Αθήνας [εδώ](#) και [εδώ](#), όπου υπάρχει και σύντομος [Οδηγός της Αγοράς](#) στα ελληνικά.
6. Ετοιμάστε μία πολυτροπική παρουσίαση με οποιαδήποτε ψηφιακή εφαρμογή προτιμάτε (λογισμικό παρουσίασης, βίντεο, αφίσα κ.ά.) που θα παρουσιάζει τους χώρους αυτούς στους συνομηλίκους σας αλλά και το ευρύτερο κοινό. Αναρτήστε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας 02: Βουλευτές (Μέλη 5).

Η αποστολή σας είναι να περιηγηθείτε την κλασική Αγορά της αρχαίας Αθήνας, να καταγράψετε και να παρουσιάσετε κτίσματα και χώρους που έχουν σχέση με τους βουλευτές του αθηναϊκού άστεως.

- Θόλος
 - Βουλευτήρια.
1. Μπορείτε να κατανείμετε το έργο της ομάδας σας επιλέγοντας κάθε μέλος αυτό με το οποίο θα ήθελε να ασχοληθεί.
 2. Μελετήστε τους ορισμούς της έννοιας «αγορά» με αναζήτηση στα ψηφιοποιημένα λεξικά της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.
 3. Βρείτε το αντίστοιχο λήμμα στο Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής στην ίδια λεξικά της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#) και δείτε την εκεί ανάλυσή του. Στον Συμφραστικό Πίνακα Λέξεων του Ανθολογίου Αττικής Πεζογραφίας στην ίδια πάντα Πύλη αναζητήστε και καταγράψτε πληροφορίες που μας προσφέρουν τα αρχαία κείμενα για τις λειτουργίες που επιτελούνταν σε μια αρχαία αγορά.
 4. Στην Ελληνική Βικιπαίδεια υπάρχει το κείμενο των «Αττικών» του Παυσανία από το έργο του «Ελλάδος Περιήγησις». Αναζητήστε πληροφορίες για την αποστολή σας.
 5. Δείτε και αξιοποιήστε για να συλλέξετε οποιοδήποτε στοιχείο και δεδομένο ψηφιακές εφαρμογές όπως:
 - [Κείμενο](#) για την κλασική Αγορά.
 - Μία [ταινία](#) για την Αρχαία Αγορά.
 - Την Ψηφιακή Συλλογή Εικονικής Πραγματικότητας [«Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας»](#) από το Ίδρυμα Μείζονος Πολιτισμού.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Την εφαρμογή [«η αρχαία Αγορά»](#) στο Google Earth.
 - Τις ψηφιακές διαδραστικές περιηγήσεις στην Αρχαία Αγορά από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών της Αθήνας [εδώ](#) και [εδώ](#), όπου υπάρχει και σύντομος [Οδηγός της Αγοράς](#) στα ελληνικά.
6. Ετοιμάστε μια πολυτροπική παρουσίαση με οποιαδήποτε ψηφιακή εφαρμογή προτιμάτε (λογισμικό παρουσίασης, βίντεο, αφίσα κ.ά.) που θα παρουσιάζει τους χώρους αυτούς στους συνομηλίκους σας αλλά και το ευρύτερο κοινό. Αναρτήστε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φύλλο Εργασίας 03: Θρησκευολόγοι (Μέλη 5).

Η αποστολή σας είναι να περιηγηθείτε την κλασική Αγορά της αρχαίας Αθήνας, να καταγράψετε και να παρουσιάσετε κτίσματα και χώρους που έχουν σχέση με τις ιερές τελετουργίες του αθηναϊκού άστεως.

- οδός Παναθηναίων
 - Βωμός Δώδεκα Θεών
 - Ηφαιστείο.
1. Μπορείτε να κατανείμτε το έργο της ομάδας σας επιλέγοντας κάθε μέλος αυτό με το οποίο θα ήθελε να ασχοληθεί.
 2. Μελετήστε τους ορισμούς της έννοιας «αγορά» με αναζήτηση στα ψηφιοποιημένα λεξικά της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.
 3. Βρείτε το αντίστοιχο λήμμα στο Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής στην ίδια διεύθυνση και δείτε την εκεί ανάλυσή του. Στον Συμφραστικό Πίνακα Λέξεων του Ανθολογίου Αττικής Πεζογραφίας στην ίδια πάντα Πύλη αναζητήστε και καταγράψτε πληροφορίες που μας προσφέρουν τα αρχαία κείμενα για τις λειτουργίες που επιτελούνταν σε μια αρχαία αγορά.
 4. Στην Ελληνική Βικιπαίδεια υπάρχει το κείμενο των «Αττικών» του Παυσανία από το έργο του «Ελλάδος Περιήγησις». Αναζητήστε πληροφορίες για την αποστολή σας.
 5. Δείτε και αξιοποιήστε για να συλλέξετε οποιοδήποτε στοιχείο και δεδομένο ψηφιακές εφαρμογές όπως:
 - [Κείμενο](#) για την κλασική Αγορά.
 - Μία [ταινία](#) για την Αρχαία Αγορά.
 - Την Ψηφιακή Συλλογή Εικονικής Πραγματικότητας [«Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας»](#) από το Ίδρυμα Μείζονος Πολιτισμού.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Την εφαρμογή [«η αρχαία Αγορά»](#) στο Google Earth.
 - Τις ψηφιακές διαδραστικές περιηγήσεις στην Αρχαία Αγορά από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών της Αθήνας [εδώ](#) και [εδώ](#), όπου υπάρχει και σύντομος [Οδηγός της Αγοράς](#) στα ελληνικά.
6. Ετοιμάστε μια πολυτροπική παρουσίαση με οποιαδήποτε ψηφιακή εφαρμογή προτιμάτε (λογισμικό παρουσίασης, βίντεο, αφίσα κ.ά.) που θα παρουσιάζει τους χώρους αυτούς στους συνομηλίκους σας αλλά και το ευρύτερο κοινό. Αναρτήστε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας 04: Δικαστές (Μέλη 5).

Η αποστολή σας είναι να περιηγηθείτε την κλασική Αγορά της αρχαίας Αθήνας, να καταγράψετε και να παρουσιάσετε κτίσματα και χώρους που έχουν σχέση με την απονομή της δικαιοσύνης στο αθηναϊκό άστυ.

- Ηλιαία
 - Δικαστήρια.
1. Μπορείτε να κατανείμετε το έργο της ομάδας σας επιλέγοντας κάθε μέλος αυτό με το οποίο θα ήθελε να ασχοληθεί.
 2. Μελετήστε τους ορισμούς της έννοιας «αγορά» με αναζήτηση στα ψηφιοποιημένα λεξικά της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.
 3. Βρείτε το αντίστοιχο λήμμα στο Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής στην ίδια διεύθυνση και δείτε την εκεί ανάλυσή του. Στον Συμφραστικό Πίνακα Λέξεων του Ανθολογίου Αττικής Πεζογραφίας στην ίδια πάντα Πύλη αναζητήστε και καταγράψτε πληροφορίες που μας προσφέρουν τα αρχαία κείμενα για τις λειτουργίες που επιτελούνταν σε μια αρχαία αγορά.
 4. Στην Ελληνική Βικιπαίδεια υπάρχει το κείμενο των «Αττικών» του Πausanias από το έργο του «Ελλάδος Περιήγησις». Αναζητήστε πληροφορίες για την αποστολή σας.
 5. Δείτε και αξιοποιήστε για να συλλέξετε οποιοδήποτε στοιχείο και δεδομένο ψηφιακές εφαρμογές όπως:
 - [Κείμενο](#) για την κλασική Αγορά.
 - Μία [ταινία](#) για την Αρχαία Αγορά.
 - Την Ψηφιακή Συλλογή Εικονικής Πραγματικότητας [«Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας»](#) από το Ίδρυμα Μείζονος Πολιτισμού. Την εφαρμογή [«η αρχαία Αγορά»](#) στο Google Earth.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ο Τις ψηφιακές διαδραστικές περιηγήσεις στην Αρχαία Αγορά από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών της Αθήνας [εδώ](#) και [εδώ](#), όπου υπάρχει και σύντομος [Οδηγός της Αγοράς](#) στα ελληνικά.
6. Ετοιμάστε μια πολυτροπική παρουσίαση με οποιαδήποτε ψηφιακή εφαρμογή προτιμάτε (λογισμικό παρουσίασης, βίντεο, αφίσα κ.ά.) που θα παρουσιάζει τους χώρους αυτούς στους συνομηλίκους σας αλλά και το ευρύτερο κοινό. Αναρτήστε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας 05: Καταστηματάρχες (Μέλη 4).

Η αποστολή σας είναι να περιηγηθείτε την κλασική Αγορά της αρχαίας Αθήνας, να καταγράψετε και να παρουσιάσετε κτίσματα και χώρους που έχουν σχέση με τα καταστήματα και τις ιδιωτικές κατοικίες στο αθηναϊκό άστυ.

1. Μπορείτε να κατανείμετε το έργο της ομάδας σας επιλέγοντας κάθε μέλος αυτό με το οποίο θα ήθελε να ασχοληθεί.
2. Μελετήστε τους ορισμούς της έννοιας «αγορά» με αναζήτηση στα ψηφιοποιημένα λεξικά της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.
3. Βρείτε το αντίστοιχο λήμμα στο Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής στην ίδια διεύθυνση και δείτε την εκεί ανάλυσή του. Στον Συμφραστικό Πίνακα Λέξεων του Ανθολογίου Αττικής Πεζογραφίας στην ίδια πάντα Πύλη αναζητήστε και καταγράψτε πληροφορίες που μας προσφέρουν τα αρχαία κείμενα για τις λειτουργίες που επιτελούνταν σε μια αρχαία αγορά.
4. Στην Ελληνική Βικιπαίδεια υπάρχει το κείμενο των «Αττικών» του Πausanias από το έργο του «Ελλάδος Περιήγησις». Αναζητήστε πληροφορίες για την αποστολή σας.
5. Δείτε και αξιοποιήστε για να συλλέξετε οποιοδήποτε στοιχείο και δεδομένο ψηφιακές εφαρμογές όπως:
 - [Κείμενο](#) για την κλασική Αγορά.
 - Μία [ταινία](#) για την Αρχαία Αγορά.
 - Την Ψηφιακή Συλλογή Εικονικής Πραγματικότητας [«Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας»](#) από το Ίδρυμα Μείζονος Πολιτισμού.
 - Την εφαρμογή [«η αρχαία Αγορά»](#) στο Google Earth.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ο Τις ψηφιακές διαδραστικές περιηγήσεις στην Αρχαία Αγορά από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών της Αθήνας [εδώ](#) και [εδώ](#), όπου υπάρχει και σύντομος [Οδηγός της Αγοράς](#) στα ελληνικά.
6. Ετοιμάστε μία πολυτροπική παρουσίαση με οποιαδήποτε ψηφιακή εφαρμογή προτιμάτε (λογισμικό παρουσίασης, βίντεο, αφίσα κ.ά.) που θα παρουσιάζει τους χώρους αυτούς στους συνομηλίκους σας αλλά και το ευρύτερο κοινό. Αναρτήστε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το προκείμενο εφαρμοσμένο σενάριο μετέφερε τη σύνδεση της Αρχαίας Αγοράς από τα «Ελληνικά» του Ξενοφώντα της Α΄ Λυκείου στην «Αντιγόνη» της Β΄ Λυκείου. Θα μπορούσε, ωστόσο, ο εκπαιδευτικός, τηρώντας την ίδια διδακτική πορεία, να το εφαρμόσει εντελώς ανεξάρτητα από οποιοδήποτε συγκεκριμένο μάθημα. Για λόγους επίσης οικονομίας χρόνου, ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να παρακάμψει τις δραστηριότητες στο Wiki και να περιοριστεί στην αξιοποίηση μόνο των διαδικτυακών λευκωμάτων, όπου οι μαθητές θα επεξεργάζοντουσαν το υλικό τους, και του ιστολογίου, όπου και η τελική δημοσίευση του συνολικού υλικού.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου έμφαση δόθηκε στη συνεργασία των μαθητών στο Wiki του μαθήματος, από όπου πέρασαν στη συνέχεια τη δουλειά τους, δίχως ουσιαστικά εμπόδια, με βάση τις τεχνικές υποδείξεις του εκπαιδευτικού, στα διαδικτυακά λευκώματα και από εκεί στο ιστολόγιο. Χαρακτηριστικό, ωστόσο, μειονέκτημα της όλης πορείας των δραστηριοτήτων και εργασιών των μαθητών ήταν ακριβώς η χαμηλού επιπέδου συνεργασία τους στο Wiki. Αυτό, όπως ανέφεραν οι ίδιοι οι μαθητές, οι οποίοι σημειώτεον ότι είχαν προηγούμενη σχετική εμπειρία, οφειλόταν στο ότι η συνεργασία τους είχε επιτευχθεί σε ικανό βαθμό εκτός του Wiki. Για αυτό, όπως οι ίδιοι ανέφεραν, όταν έπρεπε να αναρτήσουν ή να επεξεργαστούν εικόνες και κείμενα στο Wiki του μαθήματος γνώριζαν, το περιεχόμενο και τον τρόπο της κατανεμημένης εργασίας τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Camp, J. Π McK. 2004. *Η αρχαία Αγορά της Αθήνας. Οι ανασκαφές στην καρδιά της κλασικής πόλης*. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
<http://www.agathe.gr/Icons/pdfs/AgoraPicBk-16.EL.pdf> [27/02/2012].

Cope, B. & M. Kalantzis. (eds) 2000. *Multiliteracies. Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.

Kalantzis, M. & B. Cope. 2008. Νέα Μάθηση. Μετασχηματιστικοί Σχεδιασμοί για την Παιδαγωγική και την Αξιολόγηση. <http://neamathisi.com/learning-by-design/> [27/02/2012].

Κουτσογιάννης, Δ. & Αλεξίου, Μ. 2012. Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. *Μελέτη στο πλαίσιο της Δράσης 62 (Π.3.1.3)*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

<http://www.greeklanguage.gr/aboutdigitalschool> [29/05/2012].

Kress G. & T. van Leeuwen. 2001. *Multimodal Discourse*. London: Arnold.

Loraux, N. 1992. *Τα τέκνα της Αθηνάς*, επιμ. Γ. Ανδρεάδης. Αθήνα: Νέα Σύνορα-Λιβάνη.

Νίκου, Γ. & Κ. Ανανιάδης. 1994. Αρχαιολογία της πόλεως των Αθηνών: Σκοτεινοί αιώνες – κλασικοί χρόνοι.
http://www.eie.gr/archaeologia/gr/chapter_more_2.aspx [27/02/2012].

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

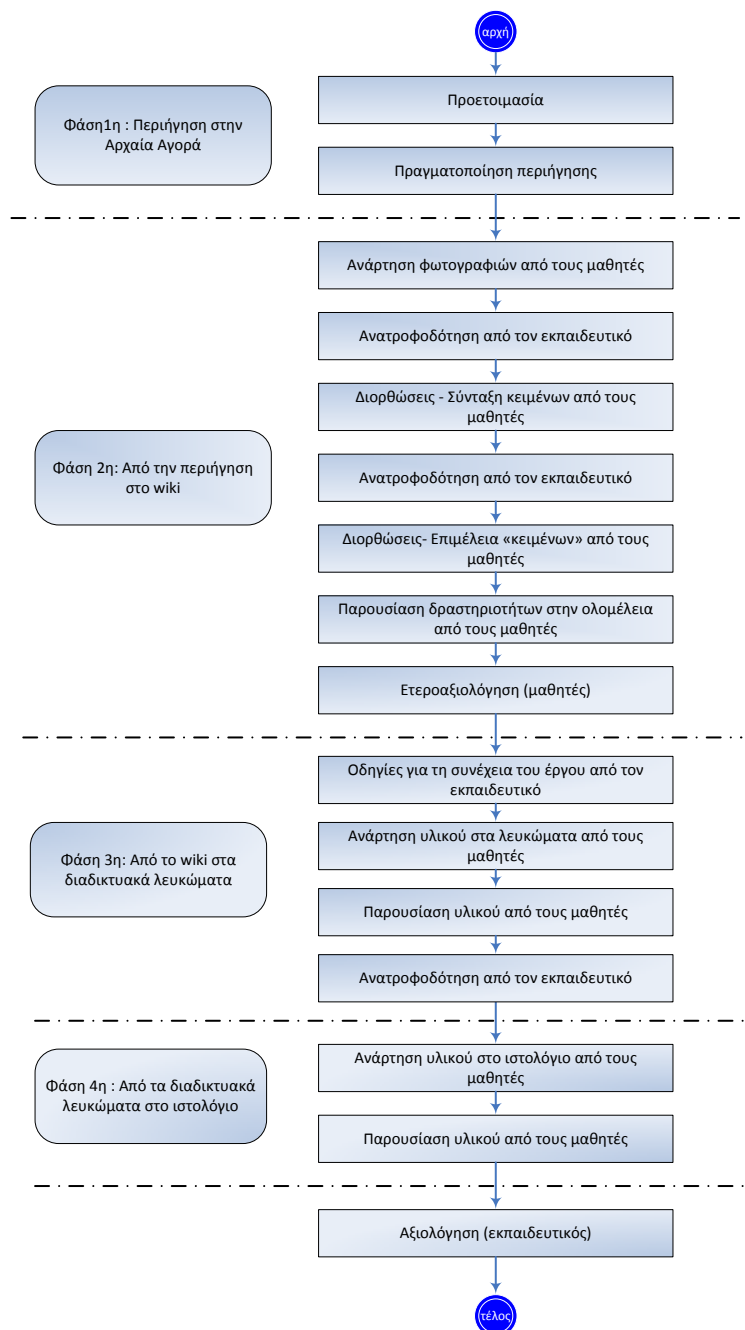

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Παπαχατζής. 1974. *Πανσανίου Ελλάδος Περιήγησις. Αττικά. Εισαγωγή, αποκατάσταση αρχαίου κειμένου, σημειώσεις ιστορικές, αρχαιολογικές, μυθολογικές*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.
- Pickard, A.W.-Cambridge. 1946. *The Theatre of Dionysus in Athens*. Oxford: Clarendon Press.
- Salzani, C. 2006. Figures of Commonality in Sophocles' Antigone. *Colloquy: Text Theory Critique*, 11: 8-30.
- Τουλούμης, Κ. 2012. *Διερευνώντας τα τοπία της αρχαίας ελληνικής ιστοριογραφίας. Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας*. Παραδειγματικό, διαθεματικό σενάριο διδασκαλίας. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Χουρμουζιάδης, Ν. 2010. Αρχαίο ελληνικό θέατρο και πολιτική. *Σκηνή*, 1: 121-144. <http://ejournals.lib.auth.gr/skene/article/view/234/212> [10/05/2013].
- Vernant, J. P. 2005. Τραγωδία: κοινωνικός θεσμός. Στο *Σοφοκλέους Τραγωδίαι. Αντιγόνη. Επίμετρο*. Αθήνα: ΟΕΔΒ, σ. 405, & Βιβλίο του Μαθητή (Εμπλουτισμένο Ηλεκτρονικό Βιβλίο): <http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/units/?course=DSGL-B121&id=1895> [10/05/2013]
- Vygotsky, L. S. 1978. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wiles, D. 1997. *Tragedy in Athens. Performance Space and Theatrical Meaning*. Cambridge: Cambridge University Press.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

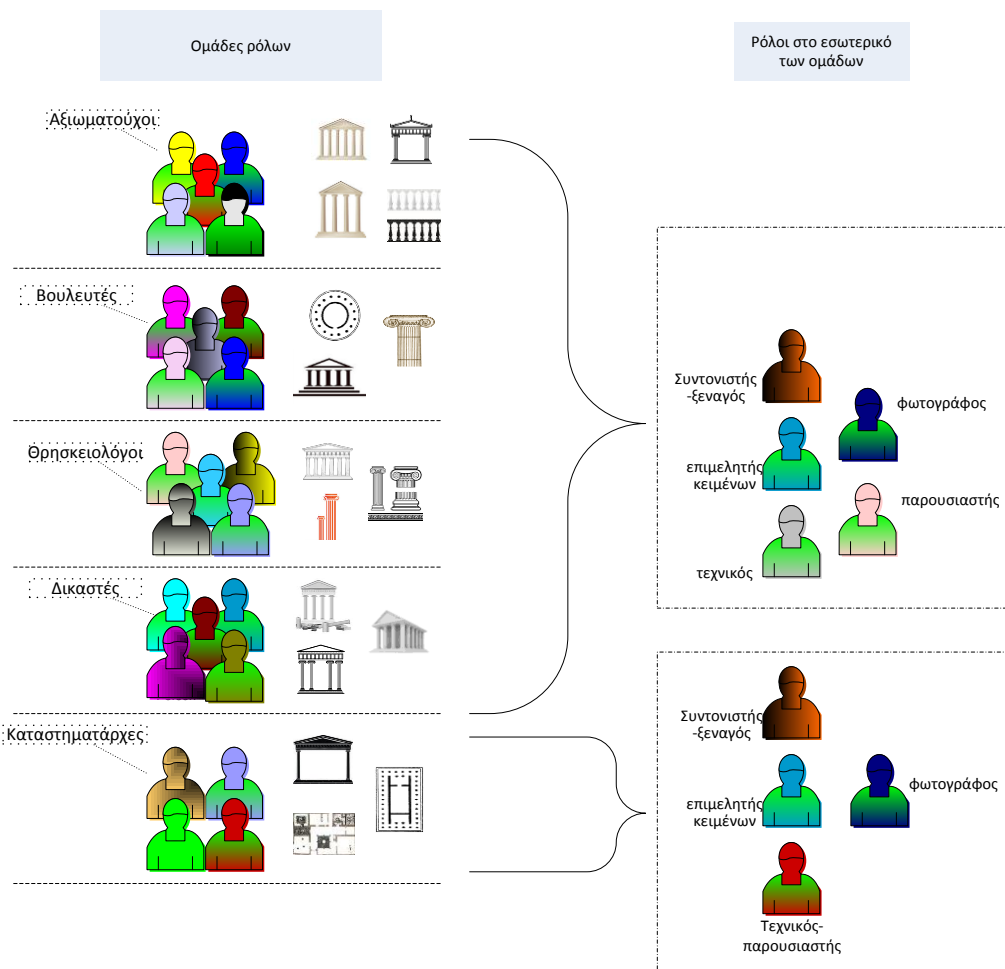
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εικόνα 1: Φάσεις και δραστηριότητες του σεναρίου

Εικόνα 2: Ομάδες και ρόλοι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

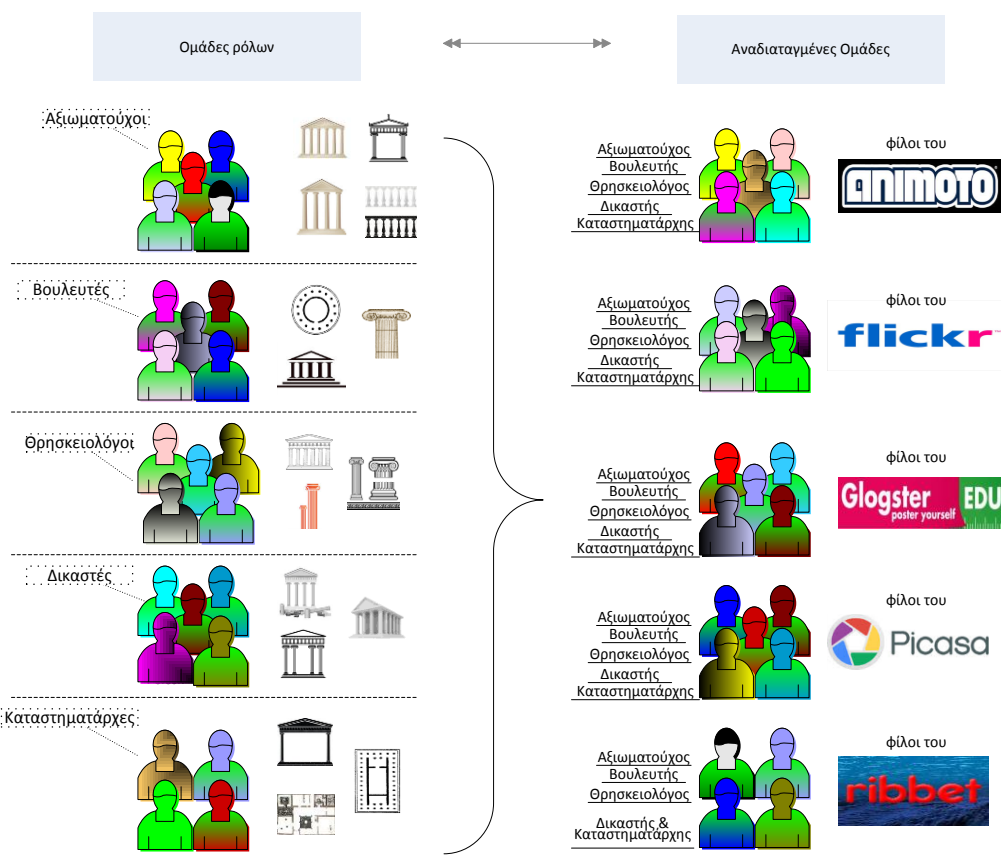

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εικόνα 3: Αναδιαταγμένες ομάδες και ρόλοι